PARAPHRASIS

PROPHETIÆ CHABAKKVKI POETICA.

BIBLIOTHECA BODLEIANA

EDINBVRGI
EXCVDEBAT ROBERTVS CHAR-
teris Typographus, An. Dom. 1610.

PARAPHRASIS

PARAPHRASIS
PROPHETIÆ CHABAC
IVXTA POETICA.

QVAM pater alme diu complebimus æthera questu?
Irritaque Æolijs traditur verba procellis?
Nec crudele solum dextram exhorrescit inermem?
Sæviet indomitæ passim violentia turbæ?
Nullaque tutandæ pandetur lemnia vitæ?

2 Tristia factidicum iubeas spectacula vatem
Cernere? cur indigna pari spectacula cogas?
An coram improbitas grassetur libera? coram
Cur scelus ingeritur sceleri crudele nefando?
Aut iacenta fero vesanæ iurgia linguæ?

3 Hinc malegrata piam spernit gens impia legem,
Nec metuit lentas offensi numinis iras,
Hinc tenues, queis sunt sub iniquo iudice lites,
Iudicis horrescunt, concorta lege, tribunal:
Namque inflammatis animis en turba profana
Circumfusa premunt, certantque illudere luctum.

4 Hosne vocant sceletum vltrices in prælia gentes?
Huc stupor intentos animos, intenta tuentum

Lumina perstringes, quos [illegible]
Supplicia [illegible]

5 Sic plectitur, vires, [illegible]
Sæua tuum, Babylon, funestus fulmen in armis,
Exacuam, fera gens, volucres ceu præpete penna
Antevolans Euros, spoliisque insignis opimis
Imperio terramque premes, populumque rebellem
Iura aliena colens viduos cultoribus agros,
Horum proventus indebita præmia carpes.

6 Sæva tui horrendo corda exanimata pauore,
Instabilesque animi fontum, male conscius horror
Quos stimulat, remanent pesti devota futuræ.
Præda, hîc iudicium nulli laudetur in armis,
Relliquiæ ferri exilium patientur acerbum.

7 Illius alipedum, cum bello armentur, equorum
Agminibus longis, pedibus contendere pardis,
Et pedibus pardos dabitur transire volantes,
Nec magis infestos pecori vesana voracis
Sole cadente lupos acuunt ieiunia ventris,
Aut stimulante fame dederat Iouis ales ab alto
Clangorem, optatam prospexit vt æthere prædam,
Quàm furor hostilis pernicibus ingruit alis,
Membra viæ non ægra trahens nec lassa labore.

8 Nulla mora & prædæ accinctus rastique rapinæ
Vrpopulis vibes vastet, cultoribus arua,
Regna quoque occiduis spoliis Orientis onusta
Lætitia exultent, captiuaque colla carenis
Vincta trahant secum pactis ex finibus, astu
Corpora quot bibulæ per littora volvit arenæ.

9 Regis & imperium reges patientur amarum,
Principibus princeps illuxerit aduena vestris,

Expugnare vrbis mœnia ladera regis,
Montis vbi aggestis gens in loca mœnia,
10 Turba furens, ferox animi, feritatis armis
Fxultans, colubri referet Babylonia triumphos?
Ah scelus indignum, dictis donaria divis
Ipsa ferat votiua, tuis quæ debita templis?
11 Magne parens vnus nulli conterminus ævo,
Numinis augusta etiam maiestate verendus,
Patribus æterni fœderis fœdera pacti,
Quæ renouata tuis, tabulis insignitur æneis,
Irrita jam gelidi rumpes fera spicula lethi,
Fultaque præsidio dextræ pia corda fouebis:
Attamen interea nostræ spes vna salutis
Hostibus & sœuam mentis, animosque ministra
Ingentes, domitis pœnis dum sancta profani
Fœdera qui spernunt, tandem revocamen amicum
Accipiant, his grata piæ sit vt orbita vitæ.
12 Mens æterna malos, inconsultumque malorum
Consilium frangens, qui dura, molesta, labores
Exhibuere bonis, oculis sine labe fruantur
Lætitia æterni, misera de sorte piorum
Perfidiæ meritumque neges advertere numen?
Non gemitus inopum blanda placabilis aure
Concipies? odijs vt inexaturabile pectus
Hostis inardescit, vastantis cæde nefanda,
Iustitiæ quos mitere, & probitate priores.
14 Gens hominum tua progenies rapienda tyrannis
Præda foret? cœno vilei pecuaria ponti,
Turpibus vt vermis trivijs sine fine feratur?
14 Sicne tibi placeat mundi prædator avarus?
Plausibus aut hilarat tesletur gaudia pompis?

Sub jugà ferociã animã, [illegible]
Linea suspenso pilorem [illegible]
Retinque [illegible]
Expandens [illegible]
Cæruleo [illegible]
Lætatus gravidi [illegible]

15. Ille suis sacrata plagis altaria donis
Accumulans, gratos accendat thuris odores?
Ille sibi Pæana canat? sibi plaudat ovantibus aris?
Et sibi mortalis divinum indicat honorem?
Cum res quæque cadit bene gesti prospera belli,
Per scelus auxit opes, nomenque animosque feroces.

16 Siccine proprofæ fundat convitia linguæ
Impius? immeritas prematin clementia gentes?
Stragibus & stragem cumulans, spoliisque rapinas
Piscandi vt studio est piscaria copia fomes,
Aucupis aucupium nec fallax & auget amorem.

Cap. 2.

Lumine dum vigili spectò penetralia templi,
Suppliciterque manus cum voce ad sidera tollo,
E speculis captans diuinæ oracula mentis,
Nempe Deo genitus relegandæ oracula genti,
Quam velut infensus carpebam audentior hostis
Attonitam magnis gratulum terroribus minarum,
Illa mihi obductum vt solueret caligine sensum,
Discutiatque tetras lucis splendore tenebras:
Consiliisque Dei quæ sit via provida monstrent,
Dum premit impietas puræ pietatis amantes:

2 Ecce repente dati pugnæ vox fertur ad aures,
Conspicuis manda vates responsa tabellis,

Qua-

Quæ logat [illegible]

3 Illane manu pestifero [illegible]
Irrita [illegible]
Quæ Deus [illegible]
Non debis [illegible]
Promissi est [illegible]

4 En secura [illegible]
Pessum abi [illegible]
Quam [illegible]
At contra [illegible]
Pectora [illegible]

5 Cum stupeant [illegible]
Effera corda [illegible]
Præcipitata [illegible]
Spreta vbi [illegible]
Omnia concipiat [illegible]
Prædo orbis, [illegible]
Sumat, in [illegible]
Omnia, vel [illegible]
Gentibus [illegible]
Iura det? [illegible]

6 Nonne [illegible]
Cantio, [illegible]
Probra [illegible]
Tum pius [illegible]
Væ quibus [illegible]
Terrarum [illegible]
Non satiant [illegible]

7 Impositis [illegible]
Attollentque [illegible]
Hostiles [illegible]

Corripiant, adsunt ut pelle lentiginem
Miles vi excussa, nec opina vulnera figunt
Terga inimica, pulvere regnique
Ceu teritur trivii
Quæ Deus
8 Debita
Nolit
Cedis inexplebilem quod diro ardebat amore,
Promilli
4 En lecura
Præda vobis fuerit, spoliabit
Pectus ab
8 Væ
Quam
Devotę, nixæ regnumque
At contra
Constabilire nouo, & propugnacula
Pectora
5 Cum
Ponere tuta jugis, pavidam
Cingere, quam fugiant accensę
Efferat
10 Consilio
Præcipiti
Nonne tuo, sobolique tuæ
Spretis
Dedecus æternum
Quis scelerate tuam
Te docuit furor, & regnandi immensa
Excidium intentans, quę
11 Ecce
Arguerint lapides, sed
More loquaci
12 Arbiter
Cum firmande
Sanguine
13 Non sic
Somnia? vt in vanas torquerent
Se crucient, flammandi
Dum cupide
Cuncta crepantur
14 Si qua tamen

Gens colit, vt præclara suæ patrimonia sortis,
Hunc sibi nosse Deum, siquam pia cura remordet,
Hanc fœcunda soli exhilarent, hunc commoda cœli,
Quanta mole vago spumantia Cerula fluctu
Littora transcendunt rapidis pulsata procellis:
Aut ripæ effossæ raptis obicibus vndæ. aut nequeunt notis c
fibevi flumina ripis.

15 Non sat in extinctæ fuisse ineuniſſe famisque
Nutrimenta tuæ, vt eadem libanda dediſſes
Pocula vicinis blando medicata veneno,
Ebria queis titubant vestigia, turpia nudent
Membra oculis, medio quo sint ludibria Phœbo,
Cum maris in venerem soluit mas corpora fœdam.

16 Illudis male cauto animo male credulus error,
Si data finitimis laudi tibi damna putaris:
Versa est in crucis in funes gloria regni;
Nam tibi purpuriet Dominus cratera falerni
Temperat vndantem funesta face venena,
Hinc decus aurati conspurcat nausea sceptri.
Perniciemque trahes cum fœce inglorius hauſtam.

17 Qualis agit celeres Libani de vertice cervos
Turba canum, latebras rimans, omnemque perarmat
Arte locum, pavida sonet feras allatibus vrget;
Venantum turba, & saltus indagine cingit;
Sic inimica tibi totis gens viribus ibit
Gens immane fremens, in vulnera sæua, latentem
Aut trahet in ſtallam, nec pulſans pectora terror
Hauriet, & scelerum pendet violentia pœnas,
Imbuit infestum toties quæ sanguine ferrum:
Vt fera vis vastum cumulavit stragibus orbem,
Sic eadem cædis cumulabit cædibus vrbem.

18 Quis Patris Iudæi, cælestem imaginis pulchræ,

Vsus erit rursus nemo [illegible]

Numinis vt falso [illegible]

Ludificaque animos [illegible]

Humani cognoscere [illegible]

Auribus accipias [illegible]

Sola superstitio vana [illegible]

Omiserum, qui posse putat ludibria trabes

Lumina lethæo [illegible]

Aut vocis laxare viam [illegible]

Et miseris aurem obstructos [illegible]

Talia se ostendens varijs simulachra figuris

Cælata, argenti quæ [illegible]

Vel species [illegible]

Spiritus æthereus [illegible]

At patris æterni favor, & præsentia templi

Gloria sancta sui, cum [illegible]

Cum Deus augusto [illegible]

Hauserat attonito [illegible]

Collectum gelidis [illegible]

Quæ grave iudicium [illegible]

Auribus ingratis [illegible]

Exilio scelerum [illegible]

Gentis & externæ [illegible]

Iova tuæ, [illegible]

Numinis extendens [illegible]

Et mansuetæ [illegible]

Cum [illegible]

Magne parens [illegible]

Iura quibus populis veneranda daturus,

Sustulerat

Sustulerat tanta se Majestate decoris
Gloria divini, tanto splendore refulget,
Vt tenebris coelo tantum perlumen oboris,
Involvas luce immensa solemque solumque.

3 Tale jubar vultus radiis insigne coruscis,
Qualia sunt medij radiantia spicula Phoebi,
Tum latera horrebant camuro pungentia cornu,
Roboris immensi tantum hoc insigne gerebas:
Qualis enim, quantusque fores monstrare volenti
Sustineat fragilis rerum natura tueri?

4 Indueras hostem, densos ruiturus in hostes,
Armaque letiferi capis exitialia belli;
Pestiferam in gentem pestis contagia manant,
Oraque iam rapidis affas hostilia flammis.

5 Parta tuis manibus sanctæ cum limina terræ
Numinis, & tenuit monumentum fœderis, idem
Mensus agros charis transmittis habere colonis:
Cernis, & attonitæ gentes stupuere, pavore
Fracti animi, trepidaque fuga, latebrisque salutis
Consuluere suæ: dilecta tot agmina passim
In tenebris humiles vitam luctuque trahebant,
Quos modo tantarum tenuit fiducia rerum,
Mistaque credulitas fastu delusit inani,
Multa sibi stabilem spondens in secula sortem,
Et solidæ fulcram molis fundamine sedem,
Collibus æterno & septam munimine montis.

6 Vidimus hic Syriæ bello castella domandæ,
Observata oculis Arabum tentoria nostris:
Spectanda aulæis castra & Midiana superbis,
Quæque suæ propriis gentis gens accolit oras,
Pugnaci trepidans metu, miseroque tumultu

7 Num tua tabifico rumpit pollutus ab ore
Flumina? num reſtus fundamina diffidit undas?
Aut rubra quærendis fodit fera pervia rivis?
Sic rapidiſque ſagis, & ſæpe inſiſtere equorum
Ductorem decuit numeroſus agminis unus,
Cui tam chara ſalus populi, quam gloria palmæ.
8 Fluminis aggeſta per te vacuare alveus vada,
Quò data, quò juncta ſides tua verba ſequatur?
Vt populo firmata tuo promiſſa manerent,
Quod modo flumen erat, ſiccæ fit campus arenæ.
9 Numinis aſpectu ſolo fulgida Sina
Summa tremunt, curſus fluvialis, & unda rubentis
Fiſſa ſali horrendum ſtridentis, & inter aceryos
Cæruleos pandent is rorantes millibus amplum.
10 Cur mutata ſuum requierent ſidera curſum?
Serius occiduum cur Thabor acuminis Solem
Condidit, immemorem lauæ decedere lucis?
Serius & tardas Phœbe diſcuſſerat umbras?
Siſte gradum dixti lampas Phœbea, ſororque,
Sol nec in occaſum, nec præcipiteur in ortum
Luna fuvra, donec vibratæ ſpicula flammæ,
Grando, vagum tonitru glomeratos obruat hoſtes.
11 Cum furor in terram fremuit, cum ſpiritus ire,
Arma inimica ferit, ſlavam velut area meſſem.
12 Numinis auſpicii tamen, & præſentia gemens
Fulſerat electam, famulo ductore ſalutem
Incolumi populo, capta a cervice redemit
Vincla, repentina vt paſcat ſe cæde malorum?
Regna infeſtantis lapſo properante ruebas?
Perque duces caput obiectam calcibus arvis
Cum genere extremi, vltrix cervice revulſum?

Sic tua

Sic tua vastabat inimicis gentibus æva,
Quæ sibi spondebant rerum sine nube tenorem,
Quæ sibi sperabant mansuram in sæcula sedem,
Nullius vt abstrusis tuto latitaret in antris.
13 Primaq; cum primis proceris monimina regni
Quæque labant, mœsta penitus convulsa ruinæ
Ardua cuncta tremunt nutum ductoris ad vltri,
Cum properans densis nos circumfunderet armis,
Hostis atrox, tanquam fluidans Aquilone procella
Pulverem aspargens nubem, vt palantia fundat
Agmina, de fusis lætos ducatque triumphos:
Cum fremitu, plausuque malæ mala gaudia mentis
Proderet, atque inopi studia inflammata nocendi,
Quærenti tenebrisque sibi, latebrisque salutem,
Non secus ac clauso lupus insidiatus ovili,
Quem teneri tremulis arcent balatibus agni.
14 Tu provectos equo, vere fœcunda, benigno
Iugera cuncta, tuis fueramus quæ debita fœtu
Emensus, famulo spatioso limite signas,
Hinc mare palmiferum, flumen quæ clauderet illinc.
15 Dum fremis horrendúm rigidarũ voce minarũ,
Attonito quanquam cesserunt pectore sensus,
Ægraque solliciro torpebant membra pavore,
Sic tuus exundans tremulis præcordia labris
Concutit furor, vt [illegible]
Viscera, & ossa foret tetro mandunda sepulchro,
Nec data sit requies pavidis sine pectore membris,
Quem tua vox animum labefecit vulnere cæco,
[illegible]
Spes dubijs rebus tranquilla pace fruentem,
Vtque metum excuteret monitis cælestibus actum,

Comptimeret querulæ secretaque murmura lingæ,
Impia dum conserta ruunt in bella nefanda
Agmina, multa nitæ metuenda animantia genti,
Magna pijs, majora sibi mala, damna daturæ.
16 Nulla licet frondem, florem sicaria fructum
Funderet, vt nullæ penderent vitibus uvæ;
Nec juga, nec pingui caneret campus oliva:
Nulla licet lætis oberentur messibus arva,
Gentibus & victum tellus vel arata negaret,
Vt loca sola colam Veterum de more parentum,
Lanigeras abigat pecudes populator ovilis,
Bucera nulla meis stabulis armenta boarent:
17 Tot tamen accumulata bonis, tot libera damnis
Vita Deo voti damnata, sacrabitur vnum
Lætitiæ fontemque meæ, columenque salutis.
18 Nam mihi distenti dedit vt sient robore nervi,
Flammineo celeres cursu præverterе cervas,
Qui procul a duris subvexit in alta periclis.

FINIS.